

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 10/2545

บริษัทเค.เอส.โฮมเมคเกอร์ กรุ๊ป จำกัด โจทก์ โดย นายคงศักดิ์ วงษ์วิเศษ จังหวัดชุมพร โดยผู้ว่าราชการจังหวัดชุมพร จำเลย หัวหน้าส่วนราชการผู้มีอำนาจลงนาม

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง พ.ร.บ.จัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542 มาตรา 9

ย่อ / หลักกฎหมาย

ไม่มีย่อสั้น

คำพิพากษา

(สำเนา) คำวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล คณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล ที่ ๑๐/๒๕๔๕ วันที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๔๕ เรื่อง เขตอำนาจศาลเกี่ยวกับพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๙ วรรคหนึ่ง (๔) ศาลจังหวัดชุมพร ระหว่าง ศาลปกครองกลาง การส่งเรื่องต่อคณะกรรมการ ศาลจังหวัดชุมพรส่งเรื่องให้คณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาลพิจารณาวินิจฉัยชี้ขาดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๐ วรรคหนึ่ง (๓) ซึ่งเป็นกรณีที่คู่ความฝ่ายที่ถูกฟ้องโต้แย้งเขตอำนาจของศาลที่รับฟ้อง และศาลที่ส่งความเห็นมีความเห็นว่าคดีอยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของตน แต่ศาลที่รับความเห็นมีความเห็นว่า คดีนั้นอยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของตนเช่นกัน ให้ศาลที่ส่งความเห็นส่งเรื่องไปให้คณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาลพิจารณาวินิจฉัยชี้ขาด ข้อเท็จจริงในคดี เมื่อวันที่ ๔ มิถุนายน ๒๕๔๔ บริษัทเค.เอส.โฮมเมคเกอร์ กรุ๊ป จำกัด โดยนายคงศักดิ์ วงษ์วิเศษ เป็นโจทก์ ยื่นฟ้องจังหวัดชุมพร โดยผู้ว่าราชการจังหวัดชุมพร หัวหน้าส่วนราชการผู้มีอำนาจลงนาม เป็นจำเลย ต่อศาลจังหวัดชุมพร อ้างว่าบริษัทเค.เอส.ฯ ได้ทำสัญญาจ้างก่อสร้างปรับปรุงอาคารโรงพยาบาลอำเภอหลังสวน อำเภอหลังสวน จังหวัดชุมพร กับจังหวัดชุมพรเพื่อปรับปรุงโรงพยาบาลชุมชนขนาด ๖๐ เตียง เป็น ๙๐ เตียง ก่อสร้างอาคารผู้ป่วยขนาด ๓๐ เตียง ทั้งวัสดุและแรงงานคิดเป็นเงินทั้งสิ้น ๙,๒๐๐,๐๐๐ บาท ตกลงชำระค่าจ้างแบ่งเป็น ๕ งวด และต้องทำการก่อสร้างให้แล้วเสร็จภายในวันที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๓๙ แต่ในระหว่างการก่อสร้างได้เกิดเหตุสุดวิสัย บริษัท เค.เอส.ฯ จึงขอขยายเวลาการก่อสร้างและทำงานแล้วเสร็จในวันที่ ๒๑ สิงหาคม ๒๕๔๐ ปรากฏว่า จังหวัดชุมพรจ่ายค่าจ้างเพียง ๗,๒๘๖,๔๐๐ บาท เนื่องจากได้หักเงินค่าปรับไว้ ๒๐๘ วัน เป็นจำนวนเงิน ๑,๙๑๓,๖๐๐ บาท หลังจากนั้นจังหวัดชุมพรตกลงว่าจะคืนเงินค่าปรับจำนวน ๑๐๘ วัน เป็นจำนวนเงิน ๑,๖๕๖,๐๐๐ บาท ให้แก่บริษัทเค.เอส.ฯ โดยคงคิดค่าปรับเพียง ๒๘ วัน เป็นจำนวนเงิน ๒๕๗,๖๐๐ บาทอย่างไรก็ตาม บริษัทเค.เอส.ฯ เห็นว่าจังหวัดชุมพรไม่สามารถคิดค่าปรับดังกล่าวได้ เพราะบริษัท เค.เอส.ฯ ไม่ได้ผิดสัญญาแต่มีเหตุสุดวิสัย ประกอบกับจังหวัดชุมพรได้คืนเงินค่าปรับในส่วนที่ตกลงจะคืนให้กับบริษัทเค.เอส.ฯ แต่เพียง บางส่วน โดยจะต้องคืนเงินให้อีกเป็นจำนวน ๑,๘๘๖,๘๐๐ บาท จึงขอให้ศาลพิจารณาพิพากษาให้จังหวัดชุมพรชำระเงินค่าปรับทั้งหมดพร้อมดอกเบี้ยร้อยละ ๗.๕ ต่อปีนับตั้งแต่วันที่บริษัทเค.เอส.ฯ ทำงานเสร็จจนถึงวันฟ้อง รวมเป็นเงินทั้งสิ้น ๑,๘๕๑,๘๔๐.๕๐ บาท และดอกเบี้ยร้อยละ ๗.๕ ต่อปีนับถัดจากวันฟ้องเป็นต้นไป จนกว่าจะชำระเสร็จ ตลอดจนให้ชำระค่าฤชาธรรมเนียมและค่าทนายความแทนด้วย ซึ่งต่อมา

จังหวัดชุมพร โดยนายผูกพันธ์ พลฤกษ์ศรี พนักงานอัยการจังหวัดชุมพร นายจำเลย ได้ยื่นคำร้องต่อศาลจังหวัดชุมพรก่อนวันสืบพยานว่า คดีดังกล่าวเป็นคดีพิพาทระหว่างรัฐกับเอกชนในการกระทำตามอำนาจหน้าที่หรือเป็นการใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ของรัฐ อันมีผลกระทบต่อสิทธิของเอกชนตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๙ วรรคหนึ่ง (๑) จึงเป็นคดีที่อยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลปกครอง และขอให้โอนคดีไปยังศาลปกครองกลางหรือให้จำหน่ายคดีเพื่อให้โจทก์ฟ้องเป็นคดีใหม่ต่อศาลปกครองกลาง และต่อมาโจทก์ได้ยื่นคำร้องคัดค้านคำร้องของจำเลยโดยมีเหตุผลว่า โจทก์ฟ้องจำเลยตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ ๓ เอกเทศสัญญา ลักษณะ ๗ จำทำของ และจำเลยมีภูมิลำเนาในเขตอำนาจของศาลจังหวัดชุมพร คดีนี้จึงเป็นคดีแพ่งที่อยู่ในเขตอำนาจของศาลจังหวัดชุมพร แม้คดีนี้จะสามารถฟ้องต่อศาลปกครองกลางได้ แต่โจทก์ไม่ประสงค์จะฟ้องจำเลยต่อศาลปกครองกลาง ศาลจังหวัดชุมพรเห็นว่า คดีดังกล่าวเป็นเรื่องผิดสัญญาทางแพ่ง ไม่ใช่เป็นกรณีผิดสัญญาทางปกครองและมีใช้คดีพิพาทระหว่างรัฐกับเอกชนในการกระทำตามอำนาจหน้าที่หรือเป็นการใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ของรัฐ จึงมีความเห็นว่าคดีนี้อยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลยุติธรรม มิได้อยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลปกครอง จึงมีคำสั่งให้รอการพิจารณาไว้ชั่วคราว และส่งความเห็นดังกล่าวไปยังศาลปกครองกลาง ศาลปกครองกลางเห็นว่า เหตุแห่งการฟ้องคดีเป็นข้อพิพาทอันเนื่องมาจากการปฏิบัติในฐานะผู้รับจ้างกับผู้ว่าจ้างตามสัญญาจ้างก่อสร้างปรับปรุงโรงพยาบาลอำเภอหลังสวน จึงมีประเด็นต้องพิจารณาว่าสัญญาดังกล่าวเป็นสัญญาทางปกครองหรือไม่ ซึ่งศาลปกครองกลางเห็นว่า กรณีนี้เป็นสัญญาที่คู่สัญญาฝ่ายหนึ่งเป็นหน่วยงานทางปกครองและเป็นสัญญาจัดให้มีสิ่งสาธารณูปโภค จึงเป็นสัญญาทางปกครองตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓ ดังนั้น คดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครองจึงอยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลปกครองตามมาตรา ๙ วรรคหนึ่ง (๔) แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว และเนื่องจากโจทก์ได้ยื่นฟ้องคดีนี้ตามคำฟ้อง ลงวันที่ ๔ มิถุนายน ๒๕๔๔ อันเป็นเวลาภายหลังจากที่ได้มีประกาศเปิดทำการศาลปกครองกลางแล้ว ตั้งแต่วันที่ ๙ มีนาคม ๒๕๔๔ เป็นต้นมา คดีจึงอยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลปกครองกลาง คำวินิจฉัย ปัญหาที่ต้องพิจารณา สัญญาจ้างก่อสร้างปรับปรุงโรงพยาบาลหลังสวนระหว่างบริษัท เค.เอส.โฮมเมคเกอร์ กรุ๊ป จำกัด กับจังหวัดชุมพร เป็นสัญญาทางปกครองหรือไม่ และอยู่ในอำนาจการพิจารณาพิพากษาของศาลยุติธรรมหรือศาลปกครอง คณะกรรมการพิจารณาแล้ว เห็นว่า เหตุแห่งการฟ้องคดีในคดีนี้เป็นข้อพิพาทอันเนื่องมาจากการปฏิบัติในฐานะผู้รับจ้างกับผู้ว่าจ้างตามสัญญาจ้างก่อสร้างปรับปรุงโรงพยาบาลอำเภอหลังสวน ซึ่งเป็นสัญญาระหว่างโจทก์กับจำเลย และโดยที่มาตรา ๙ วรรคหนึ่ง (๔) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ได้บัญญัติให้ศาลปกครองมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง จึงมีประเด็นต้องพิจารณาว่าสัญญาดังกล่าวเป็นสัญญาทางปกครองหรือไม่ มาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ได้บัญญัติให้สัญญาทางปกครองมีลักษณะเป็นสัญญาที่คู่สัญญาอย่างน้อยฝ่ายหนึ่งต้องเป็นหน่วยงานทางปกครองหรือเป็นบุคคลซึ่งได้รับมอบหมายให้กระทำการแทนรัฐ และมีลักษณะเป็นสัญญาสัมปทาน สัญญาที่ให้จัดทำบริการสาธารณะหรือจัดให้มีสิ่งสาธารณูปโภคหรือแสวงประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ ซึ่งจากข้อเท็จจริงในคดีนี้ผู้ถูกฟ้องคดีเป็นราชการบริหารส่วนภูมิภาค ตามมาตรา ๕๑ แห่ง

พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ จึงเป็นหน่วยงานทางปกครองตามมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ และสัญญาระหว่างโจทก์กับจำเลยในกรณีนี้เป็นสัญญาจ้างก่อสร้างปรับปรุงโรงพยาบาลชุมชนขนาด ๖๐ เตียง เป็น ๙๐ เตียง โดยมีอาคารผู้ป่วยและส่วนประกอบอื่นๆ ทั้งนี้ การสาธารณสุขเป็นบริการสาธารณะอย่างหนึ่งของรัฐ อาคาร โรงพยาบาลของรัฐซึ่งเป็นถาวรวัตถุ เป็นองค์ประกอบและเครื่องมือสำคัญในการดำเนินการบริการสาธารณะดังกล่าวให้บรรลุผล นอกจากนี้ประชาชนทั่วไปยังสามารถเข้าใช้ประโยชน์ได้โดยตรง อาคารโรงพยาบาลของรัฐจึงเป็นสิ่งสาธารณูปโภคและเนื่องจากวัตถุแห่งสัญญานี้คือการรับจ้างก่อสร้างปรับปรุงโรงพยาบาล กรณีจึงถือได้ว่าเป็นการที่หน่วยงานทางปกครองมอบให้เอกชนเข้าดำเนินการจัดให้มีสิ่งสาธารณูปโภค ดังนั้น สัญญานี้จึงเป็นสัญญาจัดให้มีสิ่งสาธารณูปโภคและเป็นสัญญาทางปกครอง ตามมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ข้อพิพาทเกี่ยวกับการปฏิบัติตามสัญญานี้ จึงเป็นคดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง ซึ่งอยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลปกครอง ตามมาตรา ๙ วรรคหนึ่ง (๔) แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว จึงวินิจฉัยชี้ขาดว่า คดีเกี่ยวกับสัญญาก่อสร้างปรับปรุงอาคารโรงพยาบาลหลังสวนระหว่างบริษัท เค.เอส.โฮมเมคเกอร์ กรู๊ป จำกัด โจทก์ กับจังหวัดชุมพร จำเลย อยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลปกครอง ซึ่งในคดีนี้ได้แก่ ศาลปกครองกลาง นายสันติ ทักกราล หม่อมหลวงเฉลิมชัย เกษมสันต์ ประธานศาลฎีกา กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิของศาลยุติธรรม นายอักษราทร จุฬารัตน นายโกคิน พลกุล ประธานศาลปกครองสูงสุด กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิของศาลปกครอง พลโท สมัยรบ สุทธิวาหนฤพุดิ พลโท อาชวน อินทรเกสร หัวหน้าสำนักตุลาการทหาร กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิของศาลทหาร นายพรชัย รัชมิแพทย์ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://thaideka.online/deka/10/2545>